

УДК 811.111'42:821.111-311.1Гокінс
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-86-5>

АКТУАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ “UNCERTAINTY” (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ПОЛІ ГОКІНС “THE GIRL ON THE TRAIN”)

Давиденко Н. І.

*асистент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет
пр. Гагаріна, 54, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна
orcid.org/0000-0001-8494-7135
naivdavidenko1@gmail.com*

Лозовська К. О.

*аспірантка кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови
Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66Б, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0003-2197-3824
katarina144144@gmail.com*

Ключові слова: *невпевненість, невизначеність, інгерентність, прагматичний ефект, Пола Гокінс, «Дівчина у потязі».*

Стаття присвячена дослідженню мовленнєвих засобів вираження категорії “uncertainty” («невизначеність/невпевненість»), описаних на матеріалі психологічного трилера “The girl on the train” (2015 р.) британської письменниці Пола Гокінс, що згідно зі своєю дефініцією має викликати у читача почуття невизначеності, невпевненості у тому, що відбувається. Сюжет роману зображує життя трьох різних жінок і зосереджений на проблемах їх особистих відносин загалом та алкоголізму головної героїні через неможливість мати дитину та розлучення з чоловіком зокрема. Відомо, що питання щодо системного опису засобів вираження визначеності й невизначеності в англійській мові сьогодні залишається невирішеним, тому для сучасної лінгвістичної науки дана проблема є актуальною, потребує ґрунтовного розгляду та подальших розробок. З'ясовано, що досліджувана категорія в англійській мові являє собою поле, в центрі якого знаходяться означений та неозначений артиклі, які несуть максимальне функціональне навантаження та є найбільш спеціалізованими засобами вираження визначеності / невизначеності постійного вживання. Усі інші засоби належать до периферії даного поля. У роботі досліджувані категорії розглядаються у двох таких аспектах: формальному (описано деякі периферичні засоби реалізації маркерів невизначеності) та комунікативно-прагматичному (представлено огляд функціонального та комунікативного потенціалу даних одиниць). Отримані результати свідчать, що невизначеність є інгерентною рисою мови, до категорії модераторів якої відносимо лексико-синтаксичні одиниці, що надають суб'єктивному компоненту висловлювання комунікативну інтенцію невпевненості в різних прагматичних варіантах та виступають як своєрідний механізм захисту, маркуючи нечіткість, неясність і сумнів. Вживання даних одиниць може бути викликане також незнанням нюансів питання, умовчанням, амбівалентністю, відсутністю зацікавленості у предметі розмови або людині, обмеженістю лексичних ресурсів мови чи її незнанням тощо.

**ACTUALIZATION OF CATEGORY “UNCERTAINTY”
(BASED ON THE NOVEL “THE GIRL ON THE TRAIN” BY PAULA HAWKINS)**

Davydenko N. I.

*Assistant at the Department of Translation and Slavic Philology
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Gagarin Ave., 54, Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine
orcid.org/0000-0001-8494-7135
naivdavidenko1@gmail.com*

Lozovska K. O.

*Postgraduate Student of the Department of English Translation Theory
and Practice
Zaporizhzhia National University
Zhukovskoho str., 66B, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0003-2197-3824
katarina144144@gmail.com*

Key words: *incertitude, uncertainty, inherence, pragmatic effect, Paula Hawkins, The girl on the train.*

The article is devoted to the study of speech means of expressing the category “uncertainty” based on the psychological thriller “The girl on the train” (2015) by the British writer Paula Hawkins. According to the definition of the category, it should make the reader feel unconfident/uncertain of what happens. The plot of the novel tells us the story of three different women and focuses on the problems of their relationships in general, and the alcohol addiction of the main character due to the inability to have a child and a consequent divorce. It is known that the issue of describing the means of expressing categories of «certainty» and «uncertainty» in the English language remains unresolved today. Therefore, this topic is relevant for modern linguistic science and requires thorough consideration and further development. It was found that the researched category in the English language is a field in the centre of which there are definite and indefinite articles, that carry the maximum functional load and are the most specialized means of expressing the certainty/uncertainty of constant use. All other means belong to the periphery of this field. In the paper, the researched categories are considered in two aspects: formal – some peripheral means of implementing uncertainty markers are described; and communicative-pragmatic – an overview of the functional and communicative potential of these units is presented. The obtained results indicate that «uncertainty» is an inherent feature of language; the category of moderators includes lexical and syntactic units that give the subjective component of the statement the communicative intention of uncertainty in various pragmatic options, and act as a kind of defence mechanism, marking vagueness, ambiguity and doubt. The use of these units can also be caused by ignorance of the nuances of the question, default, ambivalence, lack of interest in the subject of conversation or a person, limited lexical resources of the language or ignorance of it, etc.

Невизначеність / невпевненість (*uncertainty*) – одне з найбільш часто вживаних сьогодні слів не тільки у повсякденній, а й у науковій мові. Це пов’язано зі зміною погляду на об’єкт пізнання і пізнавальний процес. Положення людини, саме її існування багато в чому є невизначеним, відкри-

тим, невирішеним і незавершеним. Зацікавленість поняттям невизначеності зумовлена тим, що ця категорія виступає одним зі стрижневих принципів людської логіки.

Зрозуміло, що при спілкуванні з людьми за допомогою природної мови, через слова, які

людина говорить, розкривається її внутрішній психічний стан. Важливим показником внутрішнього стану є рівень визначеності / невизначеності [11, с. 1]. Характерною рисою даного феномена є відсутність чітких меж. Невизначеність – це недостатність відомостей про умови, в яких буде протікати діяльність, низький ступінь передбачуваності цих умов [9]; почуття невпевненості в тому, що відбуватиметься у майбутньому; те, що сумнівно або невідомо. Визначеність / невизначеність виникає тоді, коли віднесеність слова до будь-якої категорії встановлюється як щось вірне лише певною мірою та коли йдеться про актуалізацію та детермінізацію денотата, демонстрацію певного предмета в даній ситуації (визначеність). Це вираз ставлення до класу подібних феноменів (невизначеність). З точки зору лінгвістики невизначеність вказує на те, що референт є загальним поняттям, яке не так однозначно ідентифіковане адресатом через нестачу спільних знань, невизначеність ситуації або конкретної ідентифікації. Граматики погоджуються, що невизначеність є досить розмитим терміном у системі мови, але одночасно це поняття є основою походження усіх речей. Визначеність вважається вторинною стосовно невизначеності. Вчені відзначають таку особливість сучасної мовної свідомості, як інтенсивний ріст форм вираження категорії невизначеності. Поняття «визначеність-невизначеність» розкривається через призму понять референції, ідентифікованості, унікальності, інклюзивності, знайомості, конкретності – неконкретності [10]. Однією з причин цього мовознавці вважають здатність невизначеності значно розширювати можливості мовця з метою досягнення певного прагматичного ефекту. Все це призводить до того, що невизначеність набуває все більшої широти діапазону, а показники визначеності поступово скорочуються як у числі, так і у вживаності [7, с. 30].

Пояснення все більшої зацікавленості як лінгвістів, так і філософів у дослідженні категорії невизначеності пропонує М.В. Залужна, досліджуючи англійську актуалізацію концепту “*uncertainty*” («невпевненість, невизначеність») у постмодерних художніх текстах британських авторів. Дослідниця описує контекстуальні та індивідуально-авторські засоби, що вживаються для досягнення постмодерної всепроникної невизначеності. Вона стверджує, що аналіз та систематизація лексичних значень відібраних номінацій показав, що вони групуються навколо певних семантичних компонентів: невизначеність як безлад, хаос (форми), як розгубленість, невпевненість (суб’єкта), як невідомість, розмитість (змісту), як можливість, потенція (дії). У британських постмодерних текстах концепт “*uncertainty*” є домінуючим, текстоутворюючим компонентом.

Це узгоджується з культом невизначеності й нечіткості, притаманним постмодернізму як художній системі [2, с. 30].

У центрі уваги О.В. Коробки – семантичні особливості вираження сумніву та невпевненості в англійській мові. У результаті цього дослідження був отриманий матеріал, аналіз якого дозволяє з’ясувати відмінності між станами сумніву та невпевненості, а також показати їх семантичне функціонування. *Uncertainty* приписуються характеристики, які відносять її до певних спеціалізованих сфер життєдіяльності суспільства: *political uncertainty, economic uncertainty, financial uncertainty, scientific uncertainty, legal uncertainty, international uncertainty*. У цих сферах *uncertainty* володіє тимчасовою характеристикою: *current, present, continued, continuing, further, initial*, але відповідає не внутрішньому стану людини, а поняттям невизначеності, нестабільності, неясності [5, с. 36].

С.А. Песіна, І.Р. Пулеха та П. Тандон надають у своїй роботі перелік мовних засобів вираження категорії невизначеності в сучасній англійській мові [8, с. 66] та досліджують їх функціональні особливості. Науковці пропонують дві нові класифікації лексичних словосполучень цієї категорії: 1) досліджувані лексеми об’єднані за типом сполучникового зв’язку; 2) на основі функціональних особливостей таких лексем. Результати дослідження, проведеного авторами статті, а також представлений ілюстративний матеріал свідчить про тенденцію до посилення частотності використання мовних одиниць категорії невизначеності у процесі комунікації [8, с. 67].

В.М. Лабетова подає детальний опис основних праць дослідників феномену невизначеності у безартикульних мовах, вдало намагаючись з’ясувати сутність категорії визначеності / невизначеності як одного з виявів категоризації дійсності [6, с. 137]. Авторка зазначає, що у філософському вченні визначеність є природним, ідеальним станом, проявом екзистенційності, наявності, а невизначеність сприймається як відхилення чи порушення цього стану. Але протягом останніх десятиліть зростає кількість робіт, у яких саме невизначеність є самостійним об’єктом дослідження [6, с. 142].

На нашу думку, такі характерні ознаки досліджуваних одиниць, як контекстуальний характер, відсутність чіткого опозиційного характеру між визначеністю та невизначеністю, різноманітність виражальних засобів, асиметричність граматичних форм, наведені авторкою в якості характеристики безартикульних мов, можливо віднести й до англійської мови, у якій донедавна згадували тільки артикль, коли йшлося про функціонально-семантичне поле категорії

«визначеність / невизначеність». З'ясовано, що система засобів для вираження невизначеності значно ширша та складніша, має розгалужену багаторівневу будову, тоді як вербалізація значення визначеності характеризується досить обмеженою кількістю форм, що мають регулярний характер [6, с. 37–41].

І.А. Мартинова, досліджуючи лексичні маркери невизначеності, зауважує, що вчені, які працюють у цьому напрямі, концентруються здебільшого на вивченні окремих слів та виразів, що надають висловлюванню невизначеності, неточності [7, с. 6–9], а відсутність єдиної терміносистеми ускладнює завдання детального опису досліджуваних одиниць. У статті авторка розглядає прагматичні причини появи у мовленні даних лексем, наводить список їх функцій та факторів, якими може бути викликана реалізація різних нюансів невизначеності, а також надає ґрунтовну класифікацію лексичних засобів на позначення невизначеності. До першої групи вона відносить стійкі вирази, до другої – так звані слова-замінники, або слова заповнювачі, а до третьої – апроксиматори. У рамках цієї роботи також розглянуто основні лексичні одиниці, що відносяться західним лінгвістичним співтовариством до арсеналу засобів мови невизначеності. Результати дослідження можуть розглядатися як підтвердження тенденції до посилення категорії невизначеності у сучасній мовній свідомості [7].

У дослідженні Е.Б. Фаттахової порівнюється вживання маркерів категорії визначеності-невизначеності на матеріалі англійської як мови, у якій є артиклі, та безартиклевих китайської та татарської мов у контексті встановлення та опису еквівалентних та універсальних форм їх реалізації у мові. З'ясовано, що категорія визначеності-невизначеності є універсальною для трьох різноструктурних мов. Досліджувана категорія є граматичною лише у разі наявності у даній мові граматикалізованих маркерів визначеності-невизначеності, а також обов'язковості та однозначності їх вживання у складі іменних груп. У структурі англійської мови існують артиклі, які є граматично оформленими маркерами імені. Як зазначає авторка, еквівалентні артиклям значення визначеності-невизначеності в безартиклевих мовах передаються за допомогою комплексу лексичних, морфологічних та синтаксичних засобів, що дозволяє говорити про наявність універсальної функціонально-семантичної категорії визначеності / невизначеності в безартиклевих мовах [10, с. 6].

Дослідження, проведене В.В. Гуріним, дозволяє зробити висновок про те, що в англійській мові категорія “*uncertainty*” актуалізується лексичними одиницями, що мають сему “*not definite*,

not clear”, де невизначеність може виявлятися в діях, мисленні, висловлюванні думки. Як зазначає науковець, причини такого роду невизначеності різні. Людину оточує безліч об'єктів дійсності, чіткі межі яких неможливо визначити через різні фактори, що ускладнюють сприйняття, або через відсутність яскраво виражених ознак предмета або поняття. Невизначеність проявляється у ситуаціях, коли повністю або частково відсутня інформація про можливі стани системи або зовнішнього середовища, коли можливі ті чи інші непередбачувані події [1, с. 80].

Н.І. Катіна виділяє два таких види слів на позначення визначеності / невизначеності: маркери дистанціювання від змісту, або апроксиматори, та слова, які дозволяють дистанціюватися від адресата, тобто щити [3, с. 326]. С.М. Кишко поділяє модератори взагалі та засоби вираження невизначеності зокрема на три такі групи: ті, що впливають на локутивне значення та модифікують пропозиціональний зміст; ті, що регулюють ступінь інтенсивності ілокуції та модифікують ілокутивну силу висловлювання; ті, що одночасно виконують обидві функції [4, с. 55].

Бачимо, що, згадуючи специфічні характеристики досліджуваних одиниць, різні вчені називають ті самі фактори, а саме: наявність семантичного компонента «приблизність», необхідність домислювати їх референти [8, с. 66], а також те, що їх значення актуалізується тільки у контексті [3, с. 325].

Мета даного дослідження – встановити особливості вираження категорії невизначеності в художніх текстах англійської мови. Предметом слугують периферичні засоби, які актуалізують досліджувану категорію, тоді як об'єктом є формальні та комунікативно-прагматичні характеристики даних засобів. Задачі роботи: з'ясувати результати наукових розвідок у досліджуваній царині; методом суцільної вибірки виявити приклади вживання периферичних маркерів невизначеності та описати їх.

Для виконання практичної частини дослідження вибрано роман П. Гокінс «Дівчина у потязі», а саме 3167 прикладів вживання периферичних засобів вираження категорії невизначеності. Велика кількість використання досліджуваних одиниць у тексті роману пов'язана з тим, що цей твір написаний у жанрі психологічного трилера, що згідно зі своєю дефініцією має викликати у читача почуття невизначеності, невпевненості у тому, що відбувається.

Так, одна з героїнь – Рейчел – через неможливість мати дитину, розлучення з чоловіком, проблеми з алкоголем має провали в пам'яті, тому вона не може відрізнити реальність від вигадки. На самому початку роману, вже в епіграфі, бачимо

три приклади вживання досліджуваної лексики: “*She’ll sleep peacefully there, no one to disturb her; Not the birds, something else. Someone’s coming. Someone is speaking to me*”, вживання яких ілюструє головний підтекст роману – незнання суті справи та її деталей, невизначеність та сумніви. Героїні роману не можуть визначитися в тому, ким вони та люди, що їх оточують, є насправді, яким чином було вчинено та приховано злочин, якими є мотиви та передумови цього злочину. Прагматичний сенс першого речення роману, у якому героїня описує те, що вона бачить з вікна потягу, яким кожного дня їздить у місто, – це також натяк на те, що події, які стануться пізніше, нагадуватимуть їй купу якогось мотлоху, яку вона бачить із вікна вагона: “*There is a pile of clothing on the side of the train tracks. Light-blue cloth – a shirt, perhaps – jumbled up with something dirty white. It’s probably rubbish...*”.

Згідно з дослідженням невизначеність / невпевненість проявляється в романі по-різному. Найчастіше це відбувається у мисленні героїнь, тому що вони небагатослівні (*I’d rather be here than almost anywhere else; Maybe this morning they’ve both got the day off; I don’t know when exactly*). Наступний вид – це невизначеність, проявлена у діях (*I don’t say anything; I’ll find something, here or elsewhere; I can see a shadow, someone moving; It’s not the worst thing I’ve ever done*). Ще один вид невизначеності, виявлений у романі, – це невпевненість, проявлена у висловлюванні (*Perhaps she was – perhaps he’s away; He is kind and strong, everything a husband should be; I know things aren’t good with you*). Виявлено, що невизначеність буває усвідомленою, коли людина осмислено підбирає слова та будує речення на позначення свого внутрішнього стану (*I don’t know how he does it, but I have to do something; I don’t understand how anyone does it; I can’t remember when*), та неусвідомленою, коли мовець говорить спонтанно, не обдумуючи сказане, а співрозмовнику потрібно інтерпретувати сказане, щоб зрозуміти інтенцію мовця (*The sort of bruises you get from walking into things; I wish I knew what I had to be sorry for; I just can’t get a handle on it*). Залежно від того, на чому ґрунтується невизначеність, науковці виділяють її екстернальний та інтернальний види. В основі першого лежать об’єктивні факти або властивості (*I can’t say anything else because I don’t know what exactly it is; I wonder where it started, my decline; I wonder at what point I could have halted it. Where did I take the wrong turn?*). Такий тип невизначеності передається за допомогою не просто окремих слів, а цілих речень, інколи навіть у формі риторичних питань.

Підґрунтям для інтернальної невизначеності є відсутність знань про окрему ситуацію, нестача

певного досвіду у мовця (*At first I wasn’t sure. It looked like her; God only knows how they know my postcode; Something bad happened, but I don’t think it had anything to do with him*). Реципієнти роблять висновок про рівень суб’єктивності мовців на основі їхнього джерела невизначеності разом із характеристиками контексту (наприклад, хто говорить, у якому контексті, щодо якого результату). Цей вид невизначеності підкреслює важливість контексту.

Але якщо мовець відчуває невпевненість і має рацію, це означає, що йому / їй не вистачає впевненості або зроблено вдалу здогадку. Треба відрізнити також ситуацію, коли мовці не дуже добре володіють навичками спілкування і їх сприймають як невпевнених, незважаючи на відчуття певності, або навпаки, деякі мовці звучать дуже певно, навіть коли відчувають непевність. З’ясовано, що коли люди спілкуються віч-на-віч, реципієнт може відчувати, чи дійсно співрозмовник впевнений у тому, про що говорить, тому як для правильної побудови власного висловлювання, так і для вірної інтерпретації інформації потрібні певні навички у спілкуванні.

Як будь-яке мовленнєве явище, невизначеність / невпевненість виражається за допомогою певних лексичних преференцій. Вони опосередковано вказують на те, що мовець вагається. Так, у досліджуваному матеріалі виявлено такі периферичні модератори категорії невизначеності:

1) апроксиматори як особливі знаки невизначеності, яких у досліджуваному матеріалі виявлено найбільше (*She then just sort of wandered round the garden in circles; I was in a bit of a state, distracted, panicky almost; I live in a smartish, newish block; Scott is away, on a course somewhere in Sussex, I can do whatever I want; Something happened, something bad. I have nothing else to do; Megan was seen at around seven fifteen on Saturday evening*);

2) розмовні лексичні одиниці (*She is younger than I am, tall, slim, dark-haired, pretty in a sharp-featured, vulpine sort of way; I wouldn’t be able to do something like that*);

3) слова з узагальнюючим значенням (*I should be able to get some good stuff; I could never write down the things I actually feel or think or do*);

4) квантифікатори (*I humiliated my husband by shouting abuse at the wife of one of his friends; I don’t see why I should have to restrict myself, lots of people, don’t; I’d done several searches*);

5) слова з семантикою епістемічної модальності (*He didn’t seem surprised to see me; Scott doesn’t appear to be listening any longer; I was wrong to suggest that we should share the blame; Apparently Anna’s been complaining about you*);

6) займенники *you* як будь-яка особа, *they* як непевна кількість осіб (*It’s exhausting, and it makes*

you feel bad if you're not joining in; It's going to be a lovely weekend, that's what they're telling us);

7) займенники на позначення сукупного охоплення (*And all I can think of is the other shoe; I have lost control over everything, even the places in my head);*

8) займенники неозначеного часу (*I once read a book by a former alcoholic; It's going to rain soon, I can feel it coming; But I'm not ready yet; And eventually Martin said, "Top secret, is it?"*);

9) прислівники на позначення частотності (*In Cathy's flat I always feel like a guest; Jess is often out there in the mornings; We stop there most days, sometimes just for a few seconds*);

10) модальні дієслова (*They might have barbecued out back with friends; Maybe it was closer to eight*).

Таким чином, лексико-синтаксичні одиниці, що надають суб'єктивному компоненту висловлювання комунікативну інтенцію невпевненості в різних прагматичних варіантах, виступають як своєрідний механізм захисту, маркуючи нечіткість, неясність і сумнів. Вживання даних одиниць може бути викликане також незнанням нюансів питання, умовчанням, амбівалентністю, відсутністю зацікавленості у предметі розмови або людині, обмеженістю лексичних ресурсів мови чи її незнанням тощо.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у розкритті лінгвокогнітивних механізмів реалізації принципу невизначеності у текстах різних жанрів англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гурин В.В. Некоторые аспекты актуализации категории "uncertainty" в английском языке. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2016. № 2 (56) : в 2-х ч. Ч. 2. С. 78–80.
2. Залужна М.В. Реалізація принципу невизначеності в англійській мові: структурно-семантичний та лінгвокогнітивний аспекти (на матеріалі британських постмодерних художніх текстів XXI століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2016. 20 с.
3. Катина Н.А. Функциональная специфика дискурсивных маркеров «речевое отгораживание». *Преподаватель XXI века*. 2012. № 3. С. 324–328.
4. Кишко С. К вопросу о плане выражения категории модерации. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. 2008. Випуск 75 (2), С. 54–57.
5. Коробка О.В. Семантичні особливості субстантивів *doubt* и *uncertainty* в англійській мові. *Мови та літератури у полікультурному суспільстві* : матеріали Всеукраїнської

науково-практичної інтернет-конференції, м. Маріуполь, 17 листопада 2017 р. / за заг. ред. Ю.Г. Федорової. Маріуполь : МДУ, 2017. С. 35–36.

6. Лабетова В.М. Категория визначеності / невизначеності як лінгвістична проблема. *Лінгвістичні дослідження* : збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. 2016. Вип. 42. С. 136–143.
7. Мартынова И.А. Лексические маркеры неопределенности в разговорном англоязычном дискурсе. *Вестник ВГУ. Серия «Лингвистика и межкультурная коммуникация»*. 2016. № 2. С. 30–34.
8. Песина С.А., Пулеха И.Р., Тандон П. Функциональные особенности устойчивых словосочетаний. Категории неопределенности в английском языке. *Гуманитарно-педагогические исследования*. Т. 3. № 1, 2019. С. 66–70.
9. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. 6-е изд-е, перераб. и доп. Москва : ИНФРА-М, 2022. URL: <http://economics.niv.ru/doc/dictionary/economical/fc/slovar-205-2.htm#zag-3034>.
10. Фаттахова Э.Б. Категория определённости-неопределённости в разноструктурных языках (на материале английского, китайского и татарского языков) : автореф. ... канд. филол. наук : 10.02.20. Казань, 2015. 23 с.
11. Heather Pon-Barry, Stuart M. Shieber. Recognizing Uncertainty in Speech. *Hindawi Publishing Corporation EURASIP Journal on Advances in Signal Processing Volume 2011*. P. 1–11.
12. Paula Hawkins. *The Girl on the Train*. Riverhead Books, 2015. 336 p.

REFERENCES

1. Gurin V. V. (2016) Nekotoryye aspekty aktualizatsii kategorii "uncertainty" v angliyskom yazyke [Some aspects of actualization of the category "uncertainty" in the English language]. *Philological Sciences. Questions of theory and practice Tambov : Gramota, No. 2(56): in 2 issues. Issue No. 2, pp. 78–80*.
2. Zaluzhna M. V. (2016) Realizatsiia pryntsyphu nevyznachenosti v anhliiskii movi: strukturno-semantychnyi ta linhvokohnityvnyi aspekty (na materialy brytanskykh postmodernykh khudozhnikh tekstiv KhKhI stolittia) [Uncertainty principle realization in the English language: structural, semantic and linguo-cognitive aspects (based on the British postmodern fiction texts of the XXI century)] : synopsis of thesis ... Cand. Sc. Philology : 10.02.04. Zaporizhzhia, 220 p.

3. Katina N. A. (2012) Funktsionalnaya spetsifika diskursivnykh markerov "Rechevoye otgorazhivaniye" [Functional specificity of discursive markers "Speech fencing"]. *Teacher of the 21st century*. No. 3, pp. 324–328.
4. Kishko S. (2008) K voprosu o plane vyrazheniya kategorii moderatsii [To the question of the category of moderation plan of expression]. *Scientific notes. Series: philological sciences*. Issue 75 (2), pp. 54–57.
5. Korobka O. V. (2017) Semantychni osoblyvosti substantyviv doubt y uncertainty v anhliiskii movi [Semantic features of the nouns doubt and uncertainty in the English language]. *Languages and literature in a multicultural society: Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference (November 17, 2017) / by general ed. Ph.D., Associate Professor Fedorova Yu.G. Mariupol : Mariupol State University*, pp 35–36.
6. Labetova V. M. (2016) Katehoriia vyznachenosti / nevyznachenosti yak lnhvistychna problema [The category of certainty/uncertainty as a linguistic problem]. *Linguistic studies: Collection of science works of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University*. Issue 42, pp. 136–143.
7. Martynova I. A. (2016) Leksicheskiye markery neopredelennosti v razgovornom angloyazychnom diskurse [Lexical markers of uncertainty in colloquial English discourse]. *Bulletin of VSU. Series: linguistics and intercultural communication*. No. 2, pp. 30–34.
8. Pesina S. A., Pulekha I. R., Tandon P. (2019) Funktsionalnyye osobennosti ustoychivyykh slovosochetaniy Kategorii neopredelennosti v angliyskom yazyke [Functional peculiar properties of lexical markers in the English language]. *Humanitarian pedagogical studies*. Volume 3. No. 1, pp. 66–70.
9. Rayzberg B. A., Lozovskiy L. Sh., Starodubtseva E. B. (2022) *Sovremennyy ekonomicheskiy slovar* [Modern economic dictionary]. The 6th edition, revised and corrected. M.: INFRA-M. URL: <http://economics.niv.ru/doc/dictionary/economical/fc/slovar-205-2.htm#zag-3034>
10. Fattakhova E. B. (2015) *Kategoriya opredelennosti-neopredelennosti v raznostrukturnykh yazykakh (na materiale angliyskogo, kitayskogo i tatarskogo yazykov)* [Category of certainty / uncertainty in languages with different structures (based on English, Chinese and Tatar languages)] : synopsis of thesis ... Cand. Sc. Philology : 10.02.20. Kazan, 2015. 23 p.
11. Heather Pon-Barry, Stuart M. Shieber (2011). *Recognizing Uncertainty in Speech*. Hindawi Publishing Corporation EURASIP Journal on Advances in Signal Processing Volume, pp. 1–11.
12. Paula Hawkins (2015). *The Girl on the Train*. Riverhead Books. 336 p.